

ESPLAI EN 1941

I

Les nacions traïren.—
És ja convuls tot el cinyell del món.
Estels de sang s'albiren.
Les nacions, on són?

II

Llevat de les tres grans tocatardanes
que amb leviatans i ocells de foc
vengen qui sap quin català, caigut de l'Ebre en les vessanes
o de Madrid damunt el roc,
les nacions, lliurat al vent l'últim parrac de sobiranes,
es feren fonedisses en llur inanitat;
les altres són folcat
de tu que les menes i manes,
oh furiós damunt l'aranya de negre cos blindat.

III

Europa té, pel costat de garbí,
l'ara pedrenya de l'Espanya.
Hi ha a son flanc una gent d'una incerta llivanya,

Esplai en 1941 aparegué al primer número, ciclostilat en tirada de 100 exemplars, del «Full Català» (Mèxic, octubre 1941, p. 5). Publicat sota la direcció de Josep Carner, Ferran de Pol, P. Matalonga i J. M. Miquel, i concebut en part com a «tribuna per a Josep Carner, a qui una part de

i Espanya diu: —No són de mi:
els uns vull disfressar i els altres espargir.—
I tan enquimerada està en el seu magí,
que no se sap crucificada,
erta fantasma sobre un cel que mor.
I tot xiulant de Wagner una vibrant passada,
de fel i de vinagre li té l'esponja untada
un saió, ros com un fil d'or.

l'emigració catalana a Mèxic feia el buit a pretext dels seus contactes amb els "comunistes", el «Full» entrà en crisi a partir del n. 7 per divergències polítiques entre Carner d'una banda i Ferran de Pol i Joan Sales de l'altra, segons Ferran de Pol (*Naixença, vida i mort dels «Quaderns de l'exili», «Serra d'Or»* ns. 298-299 / juliol 1984; vegeu també Núria Folch de Sales, *Joan Sales i els «Quaderns de l'exili», «Serra d'Or»* n. 317 / febrer 1986, p. 43; i l'editorial *Propòsit* de «Quaderns de l'exili», n. 1 / setembre 1943). D'aquest poema, «contra el nazisme», n'havia donat una brevíssima notícia Albert Manent (*Josep Carner y América, «Cuadernos Hispanoamericanos»,* n. 412 / octubre 1984, p. 19).

S.S.M.